

euw der
van allerlei
ij gerefor-
agter der
die kerk
en bestaat
geestelijke
nenkomen.
met laag
et worden
dijk ver-
onden aan
zoo'n dijk
egen alles,
Wanneer
in ook de
dijken, dan
inge land
innen dien
de hoeven
vorden van

maar zoo
en men niet
ik kwamen
tusschen
nvloed van
gedachten
Dit hindert
komt maar
welke ge-
aanbrusht
ad de dijk
en zich uit
room, er is
ereld.

id is, dan
tusschen
Hervormde
organisatie,
e van 1816
een plant-
stormvloed
maar die
nog de ge-
ze dubbel-
tot stand
leemt niet

vruchtbare
shonk, lief-
den, ook in
st met alle
n nu: laat
entformule
een klein
erde groep
te doeleen-
lijk erfdel
an zichzelf
schier onge-
werken in
e belijdenis
ivindalisme.
lichten: dat
ibbelzinnige,
een geheel
atie.

er op, dat
te meening
zij ook nu
indien wij
toch wel
L's behoog,
en: Het is
lijdenis het
ard Brom
e in Neder-

lik aandoen
mensowark
Katholiceis-
sen stof om
vervormen,
altijd vast-

ze Ee'sche
de natuur-
g iets heb-
beweeglijk-
het eerder
stelijk door
it. De kerk
r niet over
erstrooming
ok bij duin-
sief als bij
nt, neen —
aafd wor-

en, dat dat
n valt. Een
d noodzake-
die buiten
komen, men
denis aller-
t het leven
belijden der
tegen den
nte, de na-
ergeve nog
ontstaansge-
rende kracht
ische bevel-

vraagt zich

af, hoe in deze Ee'sche redenen de Lantersche weer-
te vinden zijn en de geschriften van dezen hoog-
leeraar. Men vraagt zich af, hoe Karl Barth het
vinden zou met zoo'n menschenwerk als een be-
lijdenis altijd is, wanneer ze hier gepredikt wordt
als een dijk, dien de reorganisatoren der Ned. Herv.
Kerk hebben aan te leggen om den kerkpolder.
Men staat met minder voor de vraag, hoe in deze
dijk-rede de eenheid te bewaren is met uitspraken
als deze:

Zoowel de H. Schrift zelve, als de lezer der H.
Schrift, insoverre hij door het getuigenis des Geestes
het Woord Gods heeft verstaan, is norm der waar-
heid.

Want, tenzij dit woord nader verklaard, en in
zijn formuleering wezenlijk veranderd worde, zet
het de deur weer open voor de machten, die den
dijk van binnen uit beschadigen, en die dat
kunnen doen met de bewering, dat ze hem zoo
helpen eeren, want het paradoxaal karakter der
waarheid vordert het werk der ongebroken dijk-
doorsteking van binnen uit.

Ja, het beeld van den dijk is wel iets anders
dan dit:

Het is inderdaad een dwaze gewoonte van de men-
schen, om over „orthodoxy“ te spreken als over
iets, dat loom en aam en alledaagsch is. Orthodoxie
is veelal het gevaarlijke evenwicht van een man
achter woest hollende paarden, die hier schijnt te
bukken en daar over te hellen, en die toch in elke
houding de gratie bewaart van een standbeeld en de
juistheid van een wiskundige.¹⁾

Denk niet aan woeste paarden, maar opgezwepte
gulven, en ge zult moeten erkennen, dat het beeld
van dien heelemaal niet gevaarlijken, maar gevaar-
afwerenden dijk in deze gedachtensfeer nu niet zoo
heel natuurlijk is.

Over die afgescheidenen zwijgen we nu maar.
Prof. Haitjema kon weten, dat zij niet een deel
van den kerkpolder hebben willen overgeven aan
den stroom, en zichzelf hebben willen indijken,
maar dat zij zichzelf in den stroom zagen opge-
nomen en hem te boven wilden komen; zij be-
trekken ook de kerk en haar vorm en belijdenis
in hun geloofsleven met zijn praktijk. Wie hen
als niet-geloovig op dit eene punt wil voorstellen,
moet zich toch ook rekenschap geven van hún
bewering, dat het op niet-geloof neer komt, als men
het niet waagt met de praktische en actuele door-
voering van wat men houdt voor den wil van
God.

Prof. Haitjema heeft een vrager beantwoord daar
in Ee:

Wat kunnen gewone gemeenteleden daartoe doen,
vroeg een der aanwezigen. Dat is dit, antwoordde
prof. Haitjema, dat in de gemeenten een klankbodem
kome, welke de roep om reorganisatie veelvuldig
versterkt, zoodat de hogere besturen niet aan de
klem kunnen ontkomen, maar uit en van de gemeente
gedwongen worden de belijdenis weder te handhaven.

Hij bedenke, dat hiermee niets opgelost wordt,
als men de oplossing, die de Gereformeerden heb-
ben gevonden (Gods wil doen en Hem de uitkomst
laten) als niet-geloof verworpen wordt. Als de
hogere besturen niet meer aan de klem van de
roepende menschen (de helft plus één) ontkom-
men kunnen, zal dat dan de oplossing zijn? Maar
de gereformeerden hebben gezegd, niet te kunnen
ontkomen aan de klem van de roepstem van G. d.
In de lijn van Prof. Haitjema's andere redenen
zou liggen de erkenning, dat dat een beetje meer
op geloofsheroïsme lijkt, dan de afgeperste triomf
van „hogere besturen“, die dan eindelijk wel eens
zouden kunnen komen te bukken voor een meer-
derheid die zegt: en nu we de kans zien, de vuist
op tafel te leggen, met succes, nu zeggen we:
het moet maar eens uit zijn: wij willen eindelijk
reorganisatie. Ik kan het niet helpen: ik zie in
afscheiding en doeleentie meer „paradoxalen“ moed,
dan in Prof. Haitjema's verwerping van die twee.
Afscheiding en doeleentie hebben de hollende paar-
den gezien en er mee te doen gekregen. Maar Prof.
Haitjema heeft er nog dagelijks ovrrede mee, dat
de reparatie van den dijk der waarheid, dien slaper-
dijk, geschiedt binnen de omdijking van de regle-
menten. Die reglementen-dijk staat nog altijd
recht op en wordt noch van buiten door de zee,
noch van binnen door de zochten der reorgani-
satoren gebroken.

Als ik het niet te verkeerd zie, is dat toch wel
zoo erg, dat van Prof. Haitjema gevraagd mag
worden, de kwestie niet af te doen met het etiket
van geloof of ongelooft ter zake van wat God kan
en wil.

Indien de Gereformeerde kerken een deel van
den polder, gelijk het heet, opnieuw hadden inge-
dijkt, dan moest die dijk een andere zijn dan die
waarachter Prof. Haitjema zegt te wonen. Maar
het is dezelfde belijdenis. Wij hebben geen
nieuwen dijk gelegd, alleen hebben we den
reglementendijk losgelaten. Want die is heusch wat
meer dan een plantsoentje; hij was de groote dijk,
die de zee der reorganisatiegolven nog steeds wil
weren van het polderland der kerk. Laat men dien
dijk eerst eens aanpakken: het reorganisatiewater
moet den polder in, en wie deze zee helpt weren
en verbieden door achter den dijk te blijven zitten,

heeft geen reden, om hen, die over belijdenis en
kerk anders denken, op zij te zetten met de door
hen niet aanvaarde bewering: ongelooft.

„Het ongelooft“ van voor 40 jaar, en een stem achter den „dijk“: een stem en nog een stem.

Nu we toch aan de doeleentie bezig zijn, zooals
zo door Prof. Haitjema wordt besproken te Ee, is
het goed, ons te herinneren, dat het op verschil-
lende plaatsen de tijd is voor de herdenking van
de doeleentie, plaatselijk vóór 40 jaar geschied. In
de „Geld. Kb.“ schrijft dhr G. v. Zeggelaar te Bant-
dorp over de eerste weken van Maart 1887:

Met de Syn. org. braken deze week de kerken
van Heineoord (vacant) en Nw. Vennep, waar de
predikant niet moeging. Het aantal „ontkomen ker-
ken“ bedroeg nu ruim 20.

„De Standaard“ van 2 Maart meldde, dat Zondag-
morgen te Bennekom vóór den aanvang der gods-
dienstoel, verschenen de burgemeester van Ede en
Ds. Creutzberg met een ouderling uit Arnhem. Kerk-
voogden weigerden het beleidshuis, zoodat zij terug-
keerden. Ds. Eisma trad voor een buitengewoon groot
gehoor op, waarbij honderden uit omliggende gemeen-
ten.

Te Ondewater sprak de geschorste pred. Ds. Winckel
in de Chr. School voor een zeer groot gehoor.

Het Class. Bestuur van Rotterdam schorste Ds. Woud-
stra van Maassluis, daar hij „duidelijk had getoond
niet de Reformatie der Kerken te zijn ingenomen“.

Te Middelburg werd Ds. Klaarhamer geschorst we-
gens bijwoning van het Congres.

Met het uit Voortuizen aan de Tweede Kamer
gezonden adres tegen den vaccine-dwang werd deze
week adhezie bevestigd door 864 maerderjarige inge-
zetenen uit Dordrecht en Zwijndrecht; verder kwam
een adres van de Herv. Gem. uit Montfoort met
220 namen en uit Broek op Langendijk met 124
handteekeningen.

Hoe de hartstochten aan het gislen waren, toonde
wel een ingezonden stuk in de „Kerkelijke Courant“
— het orgaan der Herv. Synode — van 19 Febr.
'87. We halen er enkele zinnen uit aan ter illustra-
tie van ons motto: „Heeft de Synode het recht
en de macht om bijv. te Amsterdam een half dozijn
geordende predikanten uit hun ambt te ontfetten (meer
dan verdient trouwen!) en niet om een ongeordend
kwaajongen den toegang tot Kootwijks kerk te be-
letten?... Heeft de eerste de beste kwaajongen het
recht om bijv. op Kootwijks kerk aan de Herv. Gem.
toescheurende domineestje te spelen — men late hem
dan, halle de schouders op en ga voorbij. Maar heeft
hij dat recht niet — men verbiede en boette hem,
geve hem twel verdiende pak slaag, en jage hem
weg, opdat het Heilige niet verder gelasterd wordt.
Of moet hij daar eerst zijn 25-jarig jubilee vieren,
voor en alker de Kerkbesturen hun plicht doen?“

Te Leiderdorp deed de Burgemeester zijn plicht...
Maar dan volgt hieruit, volgens de wetten der een-
voudigste en alleroverbiddelijkste logica, dat de bur-
gemeester te R. K. Anj. Vh. Kw. en in al die andere
„beroerde“ plaatsen hun plicht hebben verzaakt en
verzuimd en dus op hun respectieve nummers behoo-
ren gezet te worden. Of — is de schuld bij de hooge
Kerkbesturen, die de hulp van politie enz. niet in-
roepen?... Hoe komt het dat men alle berichten
over uitroeden, opzeggen, afzweren enz. (zooals die
„beroerders“ of „doeleenters“ dat noemen) overal leest,
niet in de Kerkel. Ct.? Leest men dat weekblad,
dan krijgt men den indruk alsof alles overal is pour
le mieux dans la meilleure des Eglises possibles.“

Laat men aan weerszijden van den reglementen-
dijk eens over deze dingen nadenken: het kan, na
40 jaar, rustiger geschieden, en het laatste woord
is gelukkig niet te Ee gesproken.

Of zullen we rusten in het vers van Dr Gunning
dat Ds. P. v. Dijk aanhaalt in zijn Kroniek in
het „Geref. Theol. Tijdschr.“:

Blijft gij maar zoon der scheiding
Is Jezus nu verblijding
Dan is het overal goed
Bij Geelkerk of bij Assen...
Ik heb nog nooit bevonden
Dat 'smenschen zielewonden
Genezen door 'n Kerk.
Maar als Hij tot ons nadert
Ons bij Zijn kruis vergadert
Dan wordt de zwakste sterk...

Dr Gunning zal wel weten, dat er velen zijn,
die meenen, dat Jezus niet komt tot ons zonder
de kerk en dat hij het kruis heeft geplant en
verdragen ook om de gensade van de kerk te
geven en zijn loon ook in haar leven te ont-
vangen. Blijft gij maar, waar ge zijt, zegt de een.
Geef mij mijn loon, vraagt in de ooren van den
ander de Gekruiste. Voelt men niet, dat dit met
leelijkheid niets te maken heeft?

En weer roepen ze van twee kanten tegen den
dijk.

En ondanks alle roepen om eenheid en liefde,
dat speciaal van de eene zijde van den mensche-
lijken en na 40 jaar nog gansch onbeschadigden
reglementendijk te beluisteren valt, blijft de neiging
tot het uitspreken van het onderscheid en het ty-
peeren daarvan, onbedwingbaar, ook bij de
sterkste eenheid-roepers. Dr Gunning wil
zelfs op zijn studeerkamer de schapen
rechts, en de bokken links plaatsen, rechts en
links van den man, die „alle ellendigen liefhad“.
Hij schrijft in „Pniel“ over zijn studeerkamer:

Elk open plekje aan muur of deuren is ook beplakt
of behangen met portretten-uitknipsels. Ge kunt bij
mij vinden Luther en van Bodelschwingh, den eersten
en den tweeden Generaal van het Hollsleger, Vinet,
Santa Teresa en Sint Franciscus van Assisi. Mijn

jongste acquisitie is een uitknipsel uit het Utrechtsch
Dagblad van de vijf „geëxcommuniceerde dominees“,
die om hun ongehoorzaamheid aan Assen's besluiten
onwaardig verklaard werden Woord en Sacramenten
in hun kerk te bedienen. Zij hangen rechts van von
Bodelschwingh, den man, die alle ellendigen liefhad.
Het plaatsje links blijft nog open voor een kiekje
van Ds. Fernhout, Ds. Schilder, de professoren Kuyper
en Hepp, benevens Ds. Brussaard, zoodra deze vijf
„homogeenen(?)“ ook eens op deze wijze vereeuwigd
zijn geworden.

Ja, ik heb ook graag portretten. Op mijn stu-
deerkamer hangt een kiek van geheel de theol.
school van Apeldoorn en Heine hangt er en Erasmus
en Ihsen en Gezelle en Marx en Willem van
Oranje en nog wel de een of ander. Maar ik heb
geen rechter- noch linkerzijde. Ik kan het niet
helpen: dat Dr G. wel schapen rechts en bokken
links denkt, en in het midden den man, die
alle ellendigen liefhad, dat is een accuratesse, die
bewonderenswaardig is, maar die meer onderschei-
dingen aanneemt en uitsprekt, dan velen, die niet
zoo heel veel hardop over de eenheid spreken.

En nu voor het laatste: aan weerskanten van den
dijk zal men elkaar niet vinden noch beroepen,
tenzij men eerst van elkaar, dat wil heusch zeggen,
oek van de Asser bokken, begint te gelooven, dat
zij de breede waarheid willen, breed, maar — de
waarheid. En achter die worsteling ligt geen ver-
doemen van anderen, want de belijnden zijn vaak
in de praktijk, wat de personen betreft, de ver-
draagzaamsten, maar daar achter ligt de worsteling
om, voor eigen leven, uit het bewust aanvaarden
van de waarheid, die men belijdt, de zekerheid
te winnen, dat men zal staan niet links, maar
rechts, niet zoozeer van Von Bodelschwingh, maar
van Jezus Christus. Er zijn geen toevalligheden,
bij Hem. Hij is en blijft de crisis over allen en alles.

Ook in Assen heeft men ZIJN ellendigen lief. Het
ging niet alleen tegen enkele predikanten, het
was vooral vóór de schapen der kudde, Dr Gun-
ning! Men had deze ellendigen lief, om in bijbel-
taal te spreken.

Kwestie-Brussaard.

Het overzicht over de kwestie-Brussaard heb ik
reeds stopgezet, omdat de zaak te lang in hetzelfde
stadium bleef. Maar thans moge besloten worden,
voor wat den status quo betreft, met een opmer-
king van Ds P. v. Dijk in de Kroniek van het „Geref.
Theol. Tijdschrift“. Deze schrijft:

De zaak van Ds Brussaard bracht vele pennen in be-
weging. Wie verwacht had dat hij reeds aanstonds na
zijn onderteekening van de besluiten van de Synode de
consequentie getrokken had, van ontslag te nemen als
mede-redacteur van „Woord en Geest“, werd teleur-
gesteld. Het is jammer, dat hij in het laatste Januari-
nummer van dat blad nog eens rekenschap van zijn
daad gaf op een wijze, die teleurstelling wekken moet
bij degenen die verblijd waren, dat hij voor onze kerken
behouden bleef; en die hij de Bezwaarden al evenmin
tot enthousiasme aanleiding zal geven.

Na de mededeeling van de Redactie dat de verklar-
ing van Ds Brussaard naar haar voorkwam in strijd
moet geacht worden met den geest van het blad,
was het nog te gemakkelijk geweest, voorloopig — tot
die geest misschien een andere geworden was — te
abdiceren.

De kerken, met welker besluit zich Ds Brussaard
homogeen had verklaard, hadden er recht op, dat hij
zalks nu ook toonde, door niet een blad te steunen, dat
actie voert tegen die kerken. Het geschokte vertrouwen
moet eenigen tijd hebben om weer tot rust te komen.
Niemand heeft gedacht dat Ds Brussaard con amore
er toe is overgegaan zich te conformeren, — dat be-
hoefde ook niet, — maar zijn verklaring in „W. en G.“
van 28 Januari was niet dienstig om de zaak helderder
te maken. De verwachting die men koesterde was niet
een breed ingezonden stuk dat tot vraagtoekens aan-
leiding geeft, maar een enkele daad: zich terugtrekken
uit de redactie van een blad, welks geest uitgedrukt
anti-Assen is.

Anti-Assen. Ja. Ook: anti-gereformeerde kerken.
En anti nog meer, dat we maar laten rusten, zoo-
lang de redacteurs van dit blad zich vergenoegen
met het verknippen van wat opponenten zeggen,
zooals nog onlangs Ds Buskes deed, en hardhaafde,
ook na waarschuwing van bevriende zijde en zelfs,
nadat Dr de Pater zich een journalistieken roes
had gedronken, waaraan hij niets helpen kon, maar
Ds Buskes des te meer.

K. S.

BOEKBESPREKING.

Dr A. Kuyper Jr. „Van het Koninkrijk der
Hemelen.“
Kampen. — J. H. Kok.

Dit boek (306 blz., compres gedrukt) geeft de artikelen,
die dr Kuyper van Rotterdam schreef in „De Heraut“ op
de voorpagina. Hier en daar is, gelijk de auteur vooraf
meedelt, eenige correctie aangebracht en is ook een en-
kele gedachte breedvoeriger behandeld. Het werk bevat
een historisch en een leerstellig gedeelte. Het boek van
dr Kuyper voldoet geheel aan de eischen, die mogen ge-
steld worden aan in goeden zin populaire lectuur, welke
aan ons gereformeerde volk in concreten vorm de uit-
werking wil doen zien van theologische grondgedachten.
Het begrip „koninkrijk der hemelen“ is voor zeer velen
nog zeer vaag; de nadere uitwerking daarvan kan het
denken en ook het leven van de christenen niet anders
dan voordeelig beïnvloeden. Dat de Prediker een geschrift
van Salomo is, waarin hij „bekomen van de dronken-
schaps des zwijmelwijn“ (de vele heidensche vrouwen)

¹⁾ Hoogerkerkelijk Protestantisme. 78. 153.

erkent en belijdt „het droeve en zondige van het leven der ijdelheid“, wordt den laatste tijd onder de gereformeerden bestreden, maar door dr. Kuyper (bl. 179) gehandhaafd, al wil de schrijver, blijkens de manier, waarop hij de zaak bespreekt, niet opzettelijk daarover discussieeren. Bestudeering van dit werk kan, juist om de linnen, die het trekt, voor onze vereenigingen en voor de enkele personen, van heeler harte worden aanbevolen. Het is een mooi werk: theologische begrippen te populariseren; wie zich daaraan geeft, dient zijn kerk en ook het koninkrijk der hemelen. En dr. Kuyper is in het populair maken van de denkbeelden onzer gereformeerde theologie ook in dit werk gelukkig.

K. S.

K. Schilder. „Goud, Wierook en Myrrhe“, 2e en 3e aflevering.
Delft. — W. D. Meinema.

De tweede en derde aflevering zijn verschenen. De platen zijn bij elke aflevering thans nog vooraan ingeplakt, maar bij verschijning van het complete werk zal een handleiding voor den binder worden ingevoegd. Men kan de bedoeling van de platen verstaan, als men bedenkt, dat ze behooren bij iederen ten dag van de maand. De plaat voor 1 April komt dus eerst in de volgende afl., enz. Tevens verklaart de keuze van de platen, en de verdeling ervan over het jaar, dat het onderwerp van den dagtekel voor elken eersten dag der maand niet geheel vrij was, doch gebonden aan de plaatkeuze, al heeft deze ook weer gerekend met het kerkelijk jaar. Elk dagstuk bedoelt een afgerond geheel te zijn, al is overigens hier en daar tusschen de dagstukken wel eenige eenheid en saamhangendheid gezocht.

K. S.

Marnix-Drukken.
Groningen—Den Haag. — J. B. Wolters.

Dezen keer ontvingen we het 3e deel van: Vom Golden Ueberfluss, deutsches Lesebuch für die Unterklassen, herausgegeben von J. Karsten, J. H. Schouten, und J. Zuidweg. En voort: Herrn Anders Krüger, Gottfried Kämpfer, ein Herrnhutischer Bubenroman, herausgegeben von J. H. Schouten. Beide werkjes zijn aardig geïllustreerd, geven inleiding of (en) verklarende noten en leenen zich uitstekend voor schoolgebruik. De Marnix-drukken bieden veel goeds.

K. S.

„Tot dankbaarheid genoopt“.

Dit gedenkboek ter gelegenheid van den 25-jarigen zondagsarbeid op Soemba is schitterend uitgegeven door J. H. Kok te Kampen. De vele portretten en foto's komen duidelijk uit. Velen hebben ertoe meegewerkt, om dit gedenkboek door rijken inhoud te doen uitmunten. Excellentie Colijn werd bereid gevonden een bijdrage te geven onder den titel: „Het vierde eener eeuw“, vooral mooi is zijn wijzen op de leiding Gods in het komen en zijn op

Soemba. Sympathiek doet het aan, dat de voorrang is gegeven aan het werk op Kambarië en Waingapoe, dat vooraf wordt gegaan met een warm gesteld artikel over ds. en mevrouw de Bruyn door ds. L. P. Krüger. In verschillende artikelen trouwens wordt over ds. en mevrouw de Bruyn gesproken, en terecht. Uit het artikel: „Het medische zendingswerk in West-Soemba“, nemen wij deze regels over: „Evenals het geheele eiland bearbeid wordt door de miss. predikanten, en de taalgeleerde voor heel Soemba is, de opleiding tot goeroe en goeroe-indijl, en het onderwijs in handen is van de zending, is het ook onze wensch om heel Soemba medisch te verzorgen“. Wij vragen ons echter af, of hier de taak der zending niet te veelomvattend wordt genomen. Moet de zending door den medischen dienst streven naar een medische verzorging van heel Soemba? Wij meenen deze vraag ontkennend te moeten beantwoorden, en beschouwen het doel van den medischen dienst anders. Doch wij kondigen dit prachtige gedenkboek niet aan, om critiek uit te oefenen. Gelukkig wij reeds bij de recensie van „Soemba“, door ds. D. K. Wielenga geschreven, eenigen tijd geleden de Soemba-zending hartelijk feliciteerden, spreken wij ook nu weer onze blijdschap over dit jubileum uit. Dit gedenkboek bevestigt onze overtuiging, dat het werk uitstekend wordt geregeld en aangepakt. Als het streven van sommigen, om de regeling in ons land meer in overeenstemming te brengen met de besluiten van de synode van Middelburg 1896, gelukken zal, zal dit voorzeker aan den arbeid op Soemba geen afbreuk behoeven te doen.

J. D. W.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Achrum: B. A. Bos, cand. te Uithuizen.
Meiskerke: J. W. v. Tol te Scharendijke.
Mijdam, Nieuwerkerk a. d. IJssel en Ambt Volkenhove (A.): P. A. Kuiper, cand. te Kampen.

Aangenomen naar:

Alphen a. d. IJssel: J. H. A. Bosch te Nijverdal.
Feijenoord (R'dam): C. v. Meijnefeld te Vrouwepolder.
Kronenberg: H. Stoenhuis, cand. te Almelo.

Bedankt voor:

Aalsmeer: W. Seinen te Opperdoorn.
Apeldoorn (3e pred.-pl.): G. J. Goede te Voorthuizen.
Den Ham: J. J. Bouwman te Urk.
Nieuwerkerk a. d. IJssel en Noord-Scharwoude: H. Steenhuis, cand. te Almelo.
Tzum: F. Wiersma te Oosterhuizen.

Overleden:

E. Brunsma, Em. pred. van Overschild, 96 jaar.
J. A. de Bruijn, Em. pred. van Oud Vossemeer, 80 jaar.
W. Schoek, Em. pred. van Amerongen, 80 jaar.

De heer E. de Jong, Theol. doct. en propheet te Rotterdam, verzocht ons mede te deelen, dat hij thans gaarne een eventueel beroep uit de Geref. Kerken in overweging wil nemen.

Peremptoires examen. De classis Amsterdam der Geref. Kerken heeft peremptoires geëxamineerd en toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten, cand. L. Oranje, beroepen predikant te Laren (N.H.).

Da J. P. Tazelaar. De classis Amsterdam der Geref. Kerken heeft in haar gehouden vergadering van Da J. P. Tazelaar, predikant bij de Geref. Kerk van Weesp, op de meest eervolle wijze emeritaat verheffend, ingaande 1 Mei a.s. De Tazelaar, die in December j.l. zijn 40-jarige ambtsbediening mocht herdenken, diende al dien tijd de Kerk van Weesp.

Te Lunenburg-Erbeidenveen (Dr.) zal het voorloopig nog wel niet tot institueering van een zelfstandig plaatselijke Geref. Kerk komen. Echter is de Kerkeraad van Emmencompascuum wel besloten, om in die richting te arbeiden en er binnen niet al te langen tijd een kerkgebouw te doen verrijzen.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweemaal te:

Dokkum: J. Hovius te Sneek en K. G. v. Smaden te Kampen.

Beroepen te:

Gouda: J. B. G. Crosse te Bassum.
Woerden: P. de Groot te Rotterdam.

Bedankt voor:

Rozenburg: P. Zwier te Papendrecht.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Goes: J. Franke te Barneveld.

NEDERLANDSCHE HERFORMDE KERK.

Beroepen te:

Dussen: J. de Wit, cand. te Heerhooft.
Rechteld (bij Tiel): J. H. Schuurmans Stokhoven te Spijkensse.
Enter: I. Kieft te Baarn.
Hoenderloo (toez.): E. J. Mulder te Dinschoten.
Huizen (2e pred.-pl.) en Soemba: W. J. v. Lokhorst te Spijkensse.
Kerkwerve-Serooskerke (toez.): F. M. Kuipers, cand. te Zandvoort.
Maarsseveld (U.): T. Lekkerkerker te Delft.
Monster: B. N. B. Bouthoorn te Zeist.
Oude-Bildt: A. Karholus te Suameer.
Polbroek: D. Bax te Oude Tonge.
Putten (G.): B. G. C. Steenbeek te Wierden (D.).
Rijssen: J. E. Klopp te Oudebroek.
Vianen: J. J. Kloots te Zwanmerdam.
Uist: G. P. v. IJzeren te Gelselaar.

Aangenomen naar:

Gans en Ferwoude (toez.): H. B. Spijkerhoor te Mijdam.
Lith en Alem: Dr. C. Hille Ris Lambers te Jorwerd.
Brussel (Ned. Herv. Kerk): A. R. G. ten Kate te Hangeveert.

Bedankt voor:

Cadzand: M. D. Gijzen te Zandvoort.

Intrede te:

Korrigens: A. M. v. d. Most v. Spijk. Tekst: Joh. 3:30.
Feijenoord: G. B. Westenenk. Tekst: Rom. 1:14 en 17.
Meppel: Dr. A. H. Edelkoort. Tekst: Matth. 4:17.
Vlaardingen: A. Luteijn. Tekst: Zach. 6:15.

Afscheid van:

Cadzand: H. F. de Puy. Tekst: Openb. 5:13.

„De Reformatie“ is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIE. Onze Geref. kringen gelieven daarmee te rekenen.

DE GOEDE TIJDING

Gereform. Evangelisatie-Blad.
Hoofdredacteur: Dr. P. Nomen.
De verspreiding van „De Goede Tijding“ brengt geen financiële lasten mede.

Men vraagt inlichtingen en proefnummers bij den Uitgever W. D. MEINEMA, Delft.

Door te adverteeren,
Kan uw zaak rendereen.

W. D. MEINEMA - Delft

Zoo juist verscheen de 3e aflevering van

Goud, Wierook en Myrrhe,

Geïllustreerd

Bijbelsch Dagboek door

K. SCHILDER

Prijs per aflevering slechts

75 cent.

Het boek is compleet in

12 afleveringen.

Men vraagt prospectus met

proeve van bewerking.

Mede verscheen onlangs

van Dr. Schilder een

nieuwe druk van

LICHT IN DEN ROOK

ing. 12.25 - 2e druk - geb. 14.25

en

De Openbaring van Johannes

en het Sociale Leven

ing. 12.75 - 2e druk - geb. 13.50

Deze prachtige belijdenis-

geschenken zijn in elken

solide boekhandel ver-

krijgbaar en met verhooging

van porto omgaand te ver-

krijgen bij den uitgever

W. D. MEINEMA - Delft

Boekenliefhebbers vragen gratis toezending van den nieuwen fondscatalogus aan den uitgever W. D. MEINEMA, Delft.

L. PENNING

2 Dec. 1854 — 12 Jan. 1927

TER PERSE IS:

L. PENNING,
UIT MIJN LEVEN

door den betrouwen Schrijver zelf bewerkt, en voor zoover het de beide laatste levensjaren betreft, geordend en bijgewerkt door zijn eenige dochter. Het werk wordt verlicht met acht portretten van den Schrijver uit verschillende tijdperken zijns levens. Het helder inzicht van den Schrijver en zijn vaardige pen voegen deze levensbeelden samen tot een geheel, dat nu, na zijn dood, zal blijken te zijn

de mooiste herinnering aan den geliefden Schrijver.

Het kloofte boekwerk verschijnt in drie edities:
Luxe editie, zeer aparte uitvoering, met gouden kopse
..... f 3.50
In prachtband, zwart met goudtitel 2.50
In zwaren omslag 1.75

De teekening is open gesteld bij den Boekhandel en bij de Uitgevers:

LA RIVIERE & VOORHOEVE
ZWOLLE
Tel. 942 Bira 8419

Bij de Uitgevers van dit blad is verkrijgbaar:

KAART VAN DE Geref.
KERKEN IN NEDERLAND,
met alphabetische naamlijst.

De Classen-indeeling is op de kaart aangegeven. Formaat 50 x 70 c.M. Prijs 35 cents.

Franco toezending na ontvangst van het bedrag.

IN ELK HUIS EEN ORGEL!
Ganzevoort's Orgelhandel
DIEZERSTRAAT 116 — ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze
ORGELS voor huiskamer, school en lokaal
Prijscouranten en leveringsvoorwaarden gratis op aanvraag

Uitgave van OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

Jezus' lijden, sterven en opstanding

Tweede (Innevoeging der vier Evangelien) f 0.60
druk door H. J. VAN KEMPEN

Al wat de vier Evangelisten over het Lijden, Sterven en de Opstanding van Jesus mededeelen, is hier naar tijdsorde met de woorden der Schrift gerangschikt.

Voor H.H. Onderwijzers van groot gemak bij de behandeling der Bijb. Geschiedenis in deze weken voor Paschen.

Verkrijgbaar in iederen boekhandel, alsmede, na storting van het bedrag per postwissel, bij de Uitgevers.

Wilt U eerste klas Muziek hooren,
Gratis conversatieles in de moderne Talen ontvangen,
Stichtelijke Preeken, enz. hooren,
bestelt dan een RADIO-TOESTEL bij de
Firma BREEBAART & Co. te Rijswijk (Z.-H.)

Lezers van „De Reformatie“! Wekt uw kennis op proefnummers van ons Blad aan te vragen.

DOELMATIGE RECLAME
VERGROOT DEN OMZET!!
DE REFORMATIE

biedt een uitgezochte gelegenheid tot het maken van reclame onder koopkrachtig publiek

Vraag nog heden voorwaarden bij abonnement

W. A. HOUTMAN & Co. - SCHIEDAM - SINGEL 116. TEL. 68871.

PIANO's - AUTOPIANO's - ORGELS

van hoogst SOLIDE uitvoering en BEKENDE MERKEN. — Vraag prijzen en conditien — Franco levering. Schriftelijke garantie. — STEMMEN — REPAREREN — VERHUREN — INRUILEN.

In elk Christelijk gezin behoort naast den Bijbel aanwezig te zijn een betrouwbare vertaling van THOMAS à KEMPIS, DE NAVOLGING VAN CHRISTUS, Schaft U daarom nog heden aan de vertaling van Dr. B. Wielenga. Deze uitgave is voorzien van een prachtige inleiding en verklarende aantekeningen. Zonder eenige uitzondering juicht de Christelijke pers deze nieuwe vertaling toe. Dat zegt toch wat voor een boek waarvan zoovele vertalingen bestaan! De vertaling van Dr. B. Wielenga is verschenen bij W. D. MEINEMA, DELFT en is op fraai papier gedrukt in twee kleuren en in buckram gebonden. Prijs f 1.75. In elken boekhandel verkrijgbaar.

Verschenen:
LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door A. JANSE
hoofd Chr. School Biggakerke.

Prijs f 0.60, franco p. p. f 0.64.

Alom verkrijgbaar in den Boekhandel en na ontvangst v. h. bedrag bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

DE EENIGE AFDOENDE OPLOSSING
tegen doofheid is de Acousticon.
10 d. proef. Schrift bedr. Duitenden dankbet. American Acousticon Comp., Nw. Plein 34, Amhem

?? WAAROM ??
GEEN ADVERTENTIE VAN U
OP DEZE PLAATS?

Uw succes ware verzekerd!!

DE PIANO- EN
ORGELHANDEL
D. A. RIPPEN

Piet Heinstraat 42
DEN HAAG

levert U een prachtig
instrument in elk genre
voor billijken prijs.

KENT GIJ REEDS
DE MAATSCHAPPIJ

Christelijk Sociaal-Economisch
Weekblad

Hoofdredacteur: H. AMELINK
Algemeen Redacteur:
Jhr Dr A. M. C. SANDBERG

Met medewerking van vele
vooraanstaande personen

Zoo niet, vraag dan nog heden
proefnummers aan de
N.V. DRUKKERIJ EDECA - MOORN

Dit geïllustreerd weekblad is het
leidend orgaan der Christelijk socia-
le organisaties in ons land en
kost slechts f 1.— per kwartaal.

Het behandelt in hoofdartikelen
de sociaal-economische vragen,
geeft beschouwingen over de
sociale organisaties, laat het licht
vallen op arbeids- en bedrijfs-
toesanden in eigen kring, bevat
een wekelijks financieel-econ-
omisch overzicht, een revu
„Uit het Maatschappelijk leven“,
een verzameling „Pers en Politiek“,
een rubriek „Vrouwenspiegel“,
een „Vragenrubriek“ enz.

In dezen jaargang geeft o.a. Dr.
S. O. Los zijn studies over
„Karakterindeeling van de rijpen
jeugd“.

Een zoo goed verzorgd, zoo gees-
telijk tijdschrift, met zoo rijken
inhoud, hoort in elk christelijk
gezin thuis.

Vraag nog heden een abonnement
of proefnummers aan!

Mede-
dam
Ann-
weel
Wiel

Is het v-
eerste pla-
ard, dan
de wijze,
gezocht.

Niet de
namelijk o-
toestand.

zal dan o-
moeten m

Men me-
toe doet.

bezwaar, s-
geen kerk

waardige
van gelijk

Men behoe-
vormde K-

overleggen
tot den s-

men gevoe-
het onmog-

alle dinge-
Daarentege-

den aard v-
beginnen,

en met w-
van den w-

Deze di-
voor het j-

aan de Du-
heeft onde-

niet zonde-
politiek v-

n.l. de uit-
zich toeh-

dies meer
van alles,

en mensel-
hereiken,

Christen z-

Maar he-
voor den g-

dat in on-
Gereform-

politiek m-
beginnen i-

slechts do-
mogelijk i-

Zoo is
in de sch-

een kerke-
onderstelt-

geen hand-
stant.

Nu is ee-
de bestan-

in den st-

eigen kerk-

oordeelt d-

dat kan h-

andere ke-

Hervormde

de introde-

gekoerd is

bestaande

leden reke-

eigen love-

kan. Ze h-

nu niet va-

niets te n-